

Aan het College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Putten
i.a.a. afdeling Sociaal Domein
i.a.a. de heer Stefan Fiddelaar

Onderwerp: Advies “Beleidsplan Bestaanszekerheid”

Putten, 21 september 2023

Geacht college, geachte dames en heren van Sociaal Domein,

Hierbij ontvangt u van de Participatieraad Putten (PRaad) het door u gevraagde advies over het “Beleidsplan Bestaanszekerheid”. Onze reactie is gebaseerd op de versie die we op 23 juni van u hebben ontvangen.

De PRAad heeft een positieve indruk van het Beleidsplan Bestaanszekerheid. De benoemde doelen, het voorgestelde beleid en de onderbouwing ervan geven wat ons betreft een goed beeld van wat er speelt in ons dorp en wat mogelijke wegen zijn om aan de slag te gaan met bestaanszekerheid en armoede.

Zinvolle onderdelen van dit beleid zijn het inzetten op bevordering van de bestaanszekerheid van onze inwoners, alsmede de erkenning dat stress ten gevolge van armoede en schulden invloed heeft op de keuzes die mensen maken.

De PRAad heeft hiernaast nog een aantal adviezen, aandachtspunten en vragen. Deze vindt u in deze brief.

De Nederlandse samenleving verandert en zal blijven veranderen. Het tempo van veranderingen gaat eerder sneller dan langzamer. Met name voor de mensen in een kwetsbare positie heeft dit veel gevolgen. Enerzijds omdat zij meer te maken krijgen met en soms afhankelijk zijn van allerlei wet- en regelgeving en anderzijds omdat zij door beperktere

middelen en mogelijkheden dit tempo niet altijd kunnen volgen. De wereld wordt voor sommigen alleen maar onzekerder en de vraag die de PRaad dan ook stelt bij dit nieuwe beleidskader is of dit mensen daadwerkelijk gaat helpen. Geeft dit beleid hun wat meer zekerheid?

De keuze om ter bestrijding van armoede een beleid 'bestaanszekerheid' voor te stellen waarbij bestaanszekerheid breed ingevuld wordt, is een te waarderen keuze. We zijn het volledig met u eens dat (financiële) bestaanszekerheid de meest fundamentele zekerheid is die inwoners nodig hebben. Ook zijn wij net als u op de hoogte van de ingrijpende gevolgen van armoede en stress in het leven van mensen. Beleid ontwikkelen met bestaanszekerheid als stip op de horizon is dan ook een goede weg om in te slaan. Tegelijkertijd vinden wij dat armoede benoemd moet blijven worden.

Een voorstel is om de RE-integratieverordening Participatiewet en het Participatieplan met dit beleidsstuk te verbinden. Zoals u aangeeft in de inleiding, is een van de onderdelen van bestaanszekerheid "Een (betaalbaar) dak boven je hoofd". Waarom wordt er dan geen verbinding gemaakt met de woonvisie? Het belang van betaalbaar wonen, wordt de komende jaren in Putten steeds belangrijker.

Naast het verzamelen van data zijn ook de ervaringen van de inwoners van Putten van groot belang om te komen tot een juist beeld van de Puttense werkelijkheid.

Wij adviseren om steeds een beroep te doen op ervaringsdeskundige inwoners. Zo neemt u ook hun verhalen, ervaringen, beleving en perspectief mee bij het verder ontwikkelen van beleid en uitvoering.

De Praad ziet een spanningsveld tussen de (terechte) wens van de overheid dat burgers hun eigen verantwoordelijkheid nemen en de complexe regelgeving en procedures waar met name burgers met een laag inkomen en geringe opleiding van afhankelijk zijn. Hun inkomen kunnen we met recht en reden een scharrelinkomen noemen: dit wordt immers samengesteld uit diverse regelingen en potjes en dat moeten ze het liefst zelf regelen. Wetende dat veel inwoners die een uitkering of een laag inkomen hebben laaggeletterd zijn, een verstandelijke beperking hebben of een laag intellectueel vermogen, dan is ook gelijk duidelijk dat dat wel tot problemen moet leiden.

Naast het benoemen van en zoeken naar mogelijkheden om inwoners zelfredzamer te maken en in te zetten op hun deelnemen aan arbeid, is het ook van belang de kwetsbaarheid en het onvermogen van inwoners te benoemen om zo een reëel beeld te schetsen van dat deel van de Puttense bevolking.

De PRaad adviseert om inwoners te ondersteunen om datgene te doen wat zij zelf kunnen doen en om hun talenten te ontwikkelen. Daarnaast adviseren wij om de kwetsbaarheid van inwoners uitdrukkelijker te benoemen zodat zij weten dat zij ook gezien en gehoord worden.

Wij vinden het plezierig om te lezen dat naast incidentele hulp, ook structurele ondersteuning een belangrijke plek heeft gekregen.

De juiste plek, waar is deze? Aangegeven wordt dat niet alle regelingen die er zijn op de goede plaats terechtkomen. Naast het beschrijven van dat feit en het benoemen dat

schaamte hierin een rol speelt, zouden wij graag zien, dat de mogelijkheden waarop een beter gebruik kan worden gemaakt van bestaande regelingen concreter worden gemaakt. Dit om, zoals het onderzoek van Kwiz uitwijst, het percentage gebruik in ieder geval op het landelijk gemiddelde te krijgen.

De gemonitorde voortgang: op welke wijze wordt deze zichtbaar gemaakt? Nu geeft u aan een brede evaluatie te willen uitvoeren begin 2026. Deze datum ligt nog erg ver weg. Is het wellicht mogelijk om deze naar voren te halen naar medio 2025?

In paragraaf 4.2 wordt gesproken over “bijzondere bijstand”. Te veel komt daaruit naar voren, dat de gemeente bepaalt wat noodzakelijk is. Maar bepalend zou moeten zijn wat de doelgroep, de inwoners, nodig heeft. Bijzondere bijstand is immers het laatste financiële vangnet voor inwoners die bepaalde kosten niet kunnen betalen. En de gemeente heeft de mogelijkheid om in bepaalde situaties, als kosten noodzakelijk en bijzonder zijn, een oplossing te bieden. Daarbij kan bijzondere bijstand ook ‘om niet’ ingezet worden. Ook willen wij adviseren dat elk toekomstig voorgenomen beleid tegen het licht van de bestaanszekerheid gehouden wordt.

Wat betekent concreet het vergroten van de bestaanszekerheid? Een uitstroompremie kan de “armoedeval” tegengaan, maar hoe hoog is deze premie en gaat dit om een percentage of een vast bedrag?

Inwoners en hun ondersteuners moeten concreet hun financiële wijzigingen kunnen inzien bij het aangaan van betaald werk. Een voorbeeld hiervan zijn de reiskosten die niet of niet geheel gedekt worden door de werkgever en die gelijk zichtbaar zijn voor het huishoudboekje.

Tenslotte hebben wij nog een opmerking bij paragraaf 4.3.2. Daar wordt gesproken over de jongeren die bijna 18 jaar oud worden. Wij vragen ook nadrukkelijk uw aandacht voor de groep van 18-plussers, waaronder de ouders van de jongeren. Speciaal denken wij aan hen, die een inkomen hebben dat lager ligt dan 130% van het wettelijk sociaal minimum.

Wij hebben uw voorstel met veel belangstelling gelezen. Wij zijn blij met de gekozen richting en de daar bijbehorende concrete begroting. Wij hopen dat de structurele verhoging voor het vergroten van de ondersteuning ervoor kan zorgen dat de regelingen op de juiste plek komen en dat er voldoende mankracht is om dit uit te voeren.

Met vriendelijke groet,

Participatieraad Putten,
Jan van Hulsteijn, secretaris